

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O POREZU NA DOHODAK

Zagreb, studeni 2002.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POREZU NA DOHODAK

Članak 1.

U članku 3. stavku 1. Zakona o porezu na dohodak ("Narodne novine" broj 127/00.) iza zarez a dodaju se riječi "umanjen za iznos plaća novozaposlenih i nagrada učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja (članak 43. ovoga Zakona)".

Članak 2.

Članak 5. mijenja se i glasi:

"Članak 5.

(1) Porez na dohodak plaća se po stopi od 15% od porezne osnovice do visine umnoška faktora 2,0 i osnovnog osobnog odbitka, po stopi od 25% na razliku porezne osnovice između umnoška faktora 2,0 i umnoška faktora 4,5 i osnovnog osobnog odbitka, po stopi od 35% na razliku porezne osnovice između umnoška faktora 4,5 i umnoška faktora 14,0 i osnovnog osobnog odbitka te po stopi 45% na poreznu osnovicu iznad umnoška faktora 14,0 i osnovnog osobnog odbitka iz članka 29. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Porez na dohodak prema stavku 1. ovoga članka uvećava se za prirez porezu na dohodak koji uvedu jedinice lokalne samouprave prema posebnim zakonima, a umanjuje se ako jedinice lokalne samouprave propišu niži udio u porezu na dohodak od onog koji im pripada po posebnom zakonu."

Članak 3.

U članku 6. stavku 1. iza riječi " ako to nije djelatnost poreznog obveznika" dodaje se zarez i riječi " premije osiguranja za dokup dijela mirovine koje uplaćuju poslodavci za svoje zaposlenike".

U stavku 2. dodaje se točka 2.7. koja glasi:

"2.7. primici koje fizičke osobe ostvaruju po osnovi darovanja pravnih i fizičkih osoba, a za zdravstvene potrebe (operativne zahvate, liječenja, nabavu lijekova i ortopedskih pomagala), rješavanje kojih nije pokriveno osnovnim, dopunskim i privatnim zdravstvenim osiguranjem odnosno troškove kojih snose same fizičke osobe."

U stavku 3. riječi "osiguranja života" zamjenjuju se riječima "životnog osiguranja".

Članak 4.

U članku 7. točka 11. mijenja se i glasi:

«11. primitke do propisanih iznosa, a po osnovi službenih putovanja fizičkih osoba koje nisu zaposlenici ili ne obavljaju samostalnu djelatnost u neprofitnim organizacijama uz naknadu,".

Iza točke 11. dodaje se nova točka 12. koja glasi:

"12. primitke po osnovi službenih putovanja fizičkih osoba izaslanih na rad u Republiku Hrvatsku po nalogu inozemnog poslodavca u tuzemna društva, a do propisanih iznosa,".

Točke 12. i 13. postaju točke 13. i 14..

Članak 5.

U članku 9. stavak 7. briše se.

Stavak 8., 9. i 10. postaju stavak 7., 8. i 9.

Stavak 7. mijenja se i glasi:

“(7) Izdacima pri utvrđivanju dohotka tuzemnih poreznih obveznika smatraju se i tijekom poreznog razdoblja u tuzemstvu uplaćene premije životnog osiguranja, dopunskog i privatnog zdravstvenog osiguranja te dobrovoljnog mirovinskog osiguranja tuzemnim osiguravateljima, do visine 0,7 osnovnog osobnog odbitka iz članka 29. stavka 1. ovoga Zakona.".

Članak 6.

U članku 10. stavku 1. na kraju rečenice briše se točka i dodaju riječi “, a i od osiguranja”.

U stavku 2. iza točke 4. briše se točka , dodaje zarez i nova točka 5. koja glasi:

"5. dohodak od osiguranja."

U stavku 3. iza točke 7. briše se točka, dodaje zarez i nove točke 8. i 9. koje glase:

"8. dohodak od kapitala koji se isplaćuje u tuzemstvu ili je ostvaren u pravnoj ili fizičkoj osobi sa sjedištem odnosno prebivalištem ili uobičajenim boravištem u tuzemstvu,

9. dohodak od osiguranja koji se isplaćuje u tuzemstvu ili je ostvaren od tuzemnog osiguravatelja."

Članak 7.

U članku 12. stavku 1. točka 2. mijenja se i glasi:

"2. mirovine posloprimaca ostvarene na temelju prijašnjih uplata obveznih doprinosa za mirovinsko osiguranje (obvezno mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti i obvezno mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje) i drugi oblici dohotka iz prijašnjih odnosa po osnovi nesamostalnog rada, bez obzira da li ih isplaćuju prijašnji poslodavci ili druge osobe,"

U stavku 1. iza točke 2. dodaje se nova točka 3. koja glasi:

"3. mirovine koje isplaćuju osiguravatelji na temelju prijašnjih uplata poslodavca za dokup dijela mirovine,"

Točke 3., 4. i 5. postaju točke 4., 5. i 6..

Članak 8.

U članku 13. stavak 1. mijenja se i glasi:

"(1) Izdacima koji se oduzimaju od primitaka prilikom utvrđivanja dohotka od nesamostalnog rada, smatraju se uplaćeni doprinosi za obvezna osiguranja iz plaće."

U članku 13. stavak 3. mijenja se i glasi:

"(3) Izdacima iz stavka 1. ovoga članka koji se mogu odbiti prilikom utvrđivanja dohotka od nesamostalnog rada i predujma poreza po toj osnovi smatraju se i premije osiguranja iz članka 9. stavka 8. ovoga Zakona, koje poslodavac obustavlja i uplaćuje pri obračunu i isplati plaće."

Članak 9.

U članku 15. stavak 3. mijenja se i glasi:

"(3) Djelatnost poljoprivrede i šumarstva obuhvaća korištenje prirodnih bogatstava zemlje i prodaju odnosno zamjenu od tih djelatnosti dobivenih proizvoda u neprerađenom stanju. Fizičke osobe su po osnovi djelatnosti poljoprivrede i šumarstva obveznici poreza na dohodak, ako su po toj osnovi obveznici poreza na dodanu vrijednost prema posebnom zakonu ili ako za tu djelatnost ostvaruju poticajna sredstva i subvencije iz proračuna osim dohodovnih potpora, bez obzira na visinu ostvarenih primitaka."

Članak 10.

U članku 18. iza stavka 13. dodaje se novi stavak 14. koji glasi:

"(14) Izdacima koji se priznaju pri utvrđivanju dohotka od samostalne djelatnosti iz članka 15. ovoga Zakona, smatraju se i uplaćeni doprinosi za obvezna osiguranja prema posebnim propisima."

Članak 11.

U članku 19. stavak 2. mijenja se i glasi:

"(2) Poslovne knjige i evidencije iz stavka 1. ovoga članka su knjiga primitaka i izdataka, knjiga prometa, popis dugotrajne imovine i evidencija o tražbinama i obvezama."

Članak 12.

U članku 26. stavku 2. na kraju rečenice briše se točka, dodaje zarez i riječi "te izuzimanja fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost iz članka 15. stavka 1., 2. i 3. ovoga Zakona koja podliježe porezu na dobit."

Članak 13.

Iza članka 26. dodaje se novi podnaslov "16a. Dohodak od osiguranja" i novi članak 26a. koji glasi:

"Članak 26a.

(1) Dohotkom od osiguranja smatraju se primici u visini uplaćenih i porezno priznatih premija životnog i dobrovoljnog mirovinskog osiguranja, a u slučaju otkupa polica životnog i dobrovoljnog mirovinskog osiguranja ili prestanka osiguranja dohotkom se smatra iznos primitka, ako je manji od uplaćenih premija osiguranja.

(2) Pri utvrđivanju dohotka prema stavku 1. ovoga članka ne priznaju se izdaci, a ni osobni odbitak poreznog obveznika.

(3) Uplaćene premije osiguranja od kojih se utvrđuje dohodak od osiguranja iskazuju se s valutnom klauzulom i u trenutku isplate osigurane svote preračunavaju u kunsku protuvrijednost primjenom srednjeg tečaja Hrvatske narodne banke na dan isplate.

(4) Poslodavci, isplatitelji i porezni obveznici dužni su o uplaćenim porezno priznatim premijama osiguranja i isplaćenom dohotku od osiguranja voditi i dostavljati propisane evidencije i izvješća."

Članak 14.

U članku 29. stavak 1., 2., 3., 4. i 5. mijenjaju se i glase:

"(1) Tuzemnim poreznim obveznicima se ukupni iznos ostvarenog dohotka prema članku 3. stavku 1. ovoga Zakona, umanjuje za osnovni osobni odbitak u visini 1.500,00 kuna i to za svaki mjesec poreznog razdoblja za koji se utvrđuje porez. Tuzemnim poreznim obveznicima se kod ostvarene mirovine na temelju prijašnjih uplata obveznih doprinosa u 1. i 2. stup mirovinskog osiguranja i na temelju prijašnjih uplata premija osiguranja za dokup dijela mirovine na teret poslodavca, priznaje osobni odbitak u visini ukupne mirovine ostvarene u poreznom razdoblju, a najviše do 2.550,00 kuna mjesečno.

(2) Tuzemni porezni obveznici mogu odbiti i osobni odbitak:

1. 0,4 osnovnog osobnog odbitka za uzdržavane članove uže obitelji te bivšeg bračnog druga za kojeg plaćaju alimentaciju,

2. za uzdržavanu djecu: 0,42 osnovnog osobnog odbitka za prvo dijete, 0,59 za drugo, 0,84 za treće, 1,17 za četvrto, 1,59 za peto, 2,09 za šesto, 2,67 za sedmo, 3,34 za osmo, 4,09 za deveto i 5,0 za deseto, a za svako daljnje dijete faktor osnovnog osobnog odbitka povećava se za 1,0 u odnosu na faktor osobnog odbitka za prethodno dijete,

3. 0,25 osnovnog osobnog odbitka za poreznog obveznika, svakog uzdržavanog člana uže obitelji i svako dijete, ako su osobe s invaliditetom.

(3) Uzdržanim članovima uže obitelji i uzdržavanom djecom iz stavka 2. ovoga članka smatraju se fizičke osobe čiji dohodak i drugi primici koji se u smislu ovoga Zakona ne smatraju dohotkom, ne prelaze iznos peterostrukog osnovnog osobnog odbitka iz stavka 1. ovoga članka, na godišnjoj razini.

(4) Osobni odbitak poreznog obveznika utvrđuje se kao zbroj osnovnog osobnog odbitka prema stavku 1. i osobnog odbitka prema stavku 2. ovoga članka.

(5) Djecom u smislu stavka 2. ovoga članka smatraju se djeca koju roditelji, staratelji, usvojitelji, poočimi i pomajke uzdržavaju. Drugim uzdržanim članovima uže obitelji u smislu stavka 2. ovoga članka smatraju se roditelji poreznog obveznika i roditelji njegovog bračnog druga te preci i potomci u izravnoj liniji, a i bivši bračni drugovi za koje porezni obveznik plaća alimentaciju."

Iza stavka 8. dodaju se novi stavci 9., 10., 11., 12., 13., 14. i 15. koji glase:

"(9) Tuzemnim poreznim obveznicima se osobni odbitak iz stavka 4. ovoga članka može uvećati u poreznom razdoblju i za iznos stvarnih troškova zdravstvenih usluga i nabavu ortopedskih pomagala u Republici Hrvatskoj, a najviše do 12.000,00 kuna godišnje pod uvjetom da ti izdaci nisu podmireni iz osnovnog, dopunskog ili privatnog zdravstvenog osiguranja te ako nisu financirani iz dobivenih darovanja.

(10) Tuzemnim poreznim obveznicima se osobni odbitak iz stavka 4. ovoga članka uvećava i za ulaganja na ime kupnje ili gradnje stambenog prostora (stana ili kuće) za potrebe svojeg trajnog stanovanja. Osobni odbitak se uvećava i za investicijska održavanja na postojećem stambenom prostoru poreznog obveznika ili njegovog bračnog druga, radi poboljšanja uvjeta stanovanja. Porezni obveznik je za korištenje tog osobnog odbitka obvezan predložiti vjerodostojne isprave.

(11) Osobni odbitak iz stavka 10. ovoga članka iznosi u poreznom razdoblju do 12.000,00 kuna.

(12) Ako porezni obveznik kupnju i gradnju stambenog prostora odnosno investicijska održavanja postojećeg stambenog prostora financira sredstvima namjenskog stambenog kredita, otplata kamata po tom kreditu se pod uvjetom iz stavka 11. ovoga članka, smatra osobnim odbitkom. U tom slučaju ne može koristiti osobni odbitak za te namjene na temelju stvarno nastalih izdataka prema stavku 10. ovoga članka.

(13) Osobni odbitak tuzemnog poreznog obveznika iz stavka 4. ovoga članka može se uvećati i za iznos u visini 50% plaćene slobodno ugovorene najamnine za potrebe trajnog stanovanja u stambenom prostoru najmodavca, a najviše do 12.000,00 kuna godišnje. Pravo na taj osobni odbitak porezni obveznik može koristiti pod uvjetom da nema riješeno stambeno pitanje, a dokazuje ga vjerodostojnim ispravama (ugovorom, dokazima o plaćanju najamnine i drugim).

(14) Poreznim obveznicima se osobni odbitak uvećava i za darovanja dana u naravi i u novcu doznačenom na žiro račun, a u kulturne, odgojno- obrazovne, znanstvene, zdravstvene, humanitarne, športske i vjerske svrhe, udrugama i drugim osobama koje te djelatnosti obavljaju u skladu s posebnim propisima, do visine 2% primitaka za koje je u prethodnoj godini podnesena godišnja porezna prijava i utvrđen konačni porez na dohodak. Iznimno, osobni odbitak se uvećava za darovanja dana iznad propisane visine, pod uvjetom da su dana prema odlukama nadležnih ministarstava o provedbi i financiranju posebnih programa i akcija, ali ne i za redovnu djelatnost primatelja darovanja.

(15) Osobni odbitak prema stavku 9. do 14. ovoga članka priznaje se nakon osobnog odbitka iz stavka 1. i 2. ovoga članka, a u konačnom obračunu poreza na dohodak, na temelju podnesene godišnje porezne prijave."

Članak 15.

U članku 30. stavak 2. i 3. mijenjaju se i glase:

"(2) Porez na dohodak obračunava se po stopi od 15% od godišnje porezne osnovice do visine 2,0 osnovnog osobnog odbitka, po stopi od 25% na razliku godišnje porezne osnovice između 2,0 i 4,5 osnovnog osobnog odbitka, po stopi od 35% na razliku godišnje porezne osnovice između 4,5 i 14,0 osnovnog osobnog odbitka i po stopi 45% na iznos porezne osnovice koji prelazi iznos 14,0 osnovnog osobnog odbitka.

(3) Godišnji porez na dohodak utvrđuje se prema poreznoj osnovici iz članka 3. ovoga Zakona, a od utvrđenog godišnjeg poreza odbijaju se iznosi plaćenog predujma poreza po svim oblicima dohotka te utvrđuju razlike."

Članak 16.

U članku 31. stavku 3. točka 7. mijenja se i glasi:

"7. dohotka od imovine, osim dohotka od imovine iz članka 23. stavka 4. ovoga Zakona,".

U stavku 4. na kraju rečenice brišu se riječi "na propisan način." i dodaju riječi ", a i predujam doprinosa za obvezna osiguranja iz primitaka prema stavku 3. točki 1., 2., 3. i 6. ovoga članka, a na način propisan ovim Zakonom i posebnim propisima."

U stavku 5. iza riječi "plati porez po osnovi nesamostalnog rada," dodaju se riječi "ili da naknadno plati doprinose za obvezna osiguranja,".

Stavak 6. mijenja se i glasi:

"(7) Ako je porezni obveznik tijekom godine ostvario samo oblike dohotka iz stavka 3. ovoga članka, osim za dohodak iz stavka 3. točke 7. ovoga članka, može podnijeti godišnju poreznu prijavu radi:

1. ostvarivanja prava na neiskorišteni osobni odbitak ili dio osobnog odbitka iz članka 29. i članka 40. ovoga Zakona,
2. prava na ravnomjerno godišnje oporezivanje odnosno godišnje izravnaje porezne osnovice,
3. prava na umanjenje porezne osnovice za izdatke nastale pri ostvarivanju primitaka od samostalne djelatnosti iz članka 15. stavka 4. točke 2. ovoga Zakona,
4. prava na povrat više plaćenih doprinosa za obvezna osiguranja po posebnom propisu,
5. drugih prava propisanih zakonima."

Članak 17.

U članku 32. stavku 1. riječi «stavka 1. i 2.» zamjenjuju se riječima «stavka 1., 2. i 3.»

Članak 18.

(1) U članku 33. stavci 3., 4. i 5. mijenjaju se i glase:

"(3) Predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada obračunava se od porezne osnovice koju čini iznos svih primitaka od nesamostalnog rada ostvarenih tijekom jednog mjeseca, umanjen za izdatke prema članku 13. stavku 1. i 3. ovoga Zakona koji su uplaćeni i umanjen za iznos mjesečnog osobnog odbitka iz članka 29. stavka 1. i 2. ovoga Zakona.

(4) Predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada obračunava se po stopi od 15% od mjesečne porezne osnovice do visine 2,0 osnovnog osobnog odbitka, a po stopi od 25% na razliku mjesečne porezne osnovice između 2,0 i 4,5 osnovnog osobnog odbitka, a po stopi od 35% na razliku mjesečne porezne osnovice između 4,5 i 14,0 osnovnog osobnog odbitka, a po stopi od 45% na razliku mjesečne porezne osnovice iznad 14,0 osnovnog osobnog odbitka iz članka 29. stavka 1. ovoga Zakona.

(5) Predujem poreza na dohodak po osnovi nesamostalnog rada koji kod isplatitelja ne traje duže od 10 dana (80 sati) i primitak nije veći od 1.500,00 kuna mjesečno, obračunava poslodavac, od osnovice primitka umanjenog za obvezne doprinose za socijalna osiguranja po posebnim propisima, po stopi od 15%, bez obračunavanja osobnog odbitka iz članka 29. ovoga Zakona."

Članak 19.

U članku 36. dodaje se novi stavak 5. koji glasi:

"(5) Predujem poreza prema stavku 2. ovoga članka obračunava i uplaćuje porezni obveznik, kao porez po odbitku, ako je dohodak ostvario izravno u inozemstvu (bez posredstva tuzemnog isplatitelja). Inozemni dohodak se preračunava u kunsku protuvrijednost primjenom srednjeg tečaja Hrvatske narodne banke na dan kada je dohodak ostvaren."

Članak 20.

U članku 37. stavak 1. i 2. mijenjaju se i glase:

"(1) Kod dohotka od imovine ostvarenog od najamnine i zakupnine predujmovi poreza plaćaju se prema rješenju Porezne uprave i to do posljednjeg dana u mjesecu za tekući mjesec. Pri utvrđivanju predujma poreza ne uzima se u obzir osobni odbitak poreznog obveznika. Predujem poreza na dohodak plaća porezni obveznik po postupku i na način iz članka 35. ovoga Zakona, a po stopi od 15%. Utvrđeni predujem poreza smatra se konačnim porezom, pa porezni obveznik za ovaj dohodak ne može podnijeti godišnju poreznu prijavu.

(2) Kod dohotka od imovine ostvarenog iznajmljivanjem stanova, soba i postelja putnicima i turistima iz članka 23. stavka 1. i 3. ovoga Zakona, predujem poreza obračunava, obustavlja i uplaćuje isplatitelj dohotka odnosno sam porezni obveznik (kod izravnog iznajmljivanja), pri svakoj naplati najamnine i istodobno s naplatom, od ukupne naknade umanjene za priznate izdatke, primjenom stope od 15%, bez prava na osobni odbitak poreznog obveznika. Utvrđeni predujem poreza smatra se konačnim porezom, pa porezni obveznik za ovaj dohodak ne može podnijeti godišnju poreznu prijavu."

U stavku 4. riječi "pa porezni obveznici za taj dohodak nisu obvezni" zamjenjuju se riječima "pa porezni obveznici za taj dohodak ne mogu".

Stavak 5. briše se.

Članak 21.

U članku 38. stavak 4. briše se.

Stavak 5. i 6. postaju stavak 4. i 5.

Članak 22.

Iza članka 38. dodaje se novi podnaslov "10. Utvrđivanje predujma poreza na dohodak od osiguranja" i članak 38a. koji glasi:

"Članak 38.a.

(1) Predujam poreza na dohodak od osiguranja obračunavaju, obustavljaju i uplaćuju isplatitelji dohotka, istodobno s isplatom, kao porez po odbitku.

(2) Predujam poreza plaća se od osnovice primitka u visini uplaćenih porezno priznatih premija osiguranja odnosno u visini isplaćene svote, po stopi od 15%, bez umanjenja osnovice za osobni odbitak poreznog obveznika.

(3) Uplaćeni predujam prema stavku 2. ovoga članka smatra se konačnim porezom za porezno razdoblje, pa porezni obveznici za taj dohodak nisu obvezni podnijeti godišnju poreznu prijavu."

Članak 23.

Ispred članka 39. u podnaslovu riječi "i članova njihovih obitelji" brišu se.

Članak 24.

U članku 40. stavku 1. točki 2. riječi "3.125,00 kuna" zamjenjuju se riječima "3.000,00 kuna".

U stavku 1. točki 2. riječi "2.500,00 kuna" zamjenjuju se riječima "2.250,00 kuna".

Stavak 3. mijenja se i glasi:

"(3) Osobni odbitak prema stavku 1. i 2. ovoga članka priznaje se u godišnjem obračunu poreza na dohodak po podnesenoj godišnjoj poreznoj prijavi, a tijekom poreznog razdoblja koristi se osobni odbitak iz članka 29. stavka 1. i 2. ovoga Zakona."

Članak 25.

Članak 48. mijenja se i glasi:

"Članak 48.

(1) Radi pravilnog utvrđivanja obveze poreza na dohodak i drugih poreza, Porezna uprava dužna je tijekom godine prikupljati podatke o oporezivim primicima fizičkih osoba, pratiti promet dobara i obavljati sve druge potrebne radnje.

(2) Porezna uprava dužna je dohodak po osnovi nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti, imovine i imovinskih prava, od kapitala te od osiguranja, a i druge neoporezive primitke i potraživanja, uspoređivati s podacima o nabavljenoj nepokretnoj, pokretnoj i drugoj imovini te drugim izdacima fizičkih osoba i njihovim obvezama tijekom poreznog razdoblja. Usporedbu obavlja na temelju podataka s kojima raspolaže, podataka koje priopći porezni obveznik i podataka iz drugih izvora.

(3) Ako Porezna uprava u tijeku postupka prikupljanja podataka i njihove usporedbe iz stavka 1. i 2. ovoga članka utvrdi da izvori za imovinu fizičkih osoba nisu dokazani, utvrdit će po toj osnovi dohodak, kao razliku između vrijednosti imovine i dokazane visine sredstava za njeno stjecanje.

(4) Dohodak utvrđen prema stavku 3. ovoga članka pripisuje se ostvarenom dohotku od nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti, imovine i imovinskih prava, od kapitala i od osiguranja, u poreznom razdoblju u kojemu je taj dohodak utvrđen i oporezuje prema propisima koji važe u tom poreznom razdoblju.

(5) Za svrhe iz stavka 1. i 2. ovoga članka Porezna uprava je obvezna ustrojiti evidencije o imovini poreznih obveznika na temelju podataka iz svojih evidencija, evidencija tijela državne uprave i evidencija jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Članak 26.

U članku 49. iza točke 5. dodaju se nove točke 6. i 7. koje glase:

“6. oblik i sadržaj evidencija i izvješća o uplaćenim porezno priznatim premijama životnog, dopunskog zdravstvenog i dobrovoljnog mirovinskog osiguranja (članak 26.a. stavak 5.),

7. mogućnosti i načine korištenja osobnog odbitka za poreznog obveznika i uzdržavane članove njegove uže obitelji (članak 29. i članka 40. stavak 1.),”.

Točke 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12. i 13. postaju točke 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14. i 15.

U točki 13. riječi u zagradi “i člankom 38. stavkom 1. do 5.” zamjenjuju se riječima “člankom 38. stavkom 1. do 5. i člankom 38.a.”.

Članak 27.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u “Narodnim novinama”, a primjenjuje se od 1. siječnja 2003. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E
KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O POREZU NA DOHODAK

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Oporezivanje dohotka fizičkih osoba uređeno je Zakonom o porezu na dohodak ("Narodne novine" broj 127/2000).

Prema tome Zakonu porezni obveznici su fizičke osobe i to: tuzemni porezni obveznici koji porez na dohodak plaćaju iz ukupnog godišnjeg dohotka ostvarenog od nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti, imovine i imovinskih prava, kapitala i od osiguranja u tuzemstvu i u inozemstvu. Porezni obveznici su i fizičke osobe inozemni porezni obveznici koji porez na dohodak plaćaju od ukupnog dohotka (od nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti i imovine i imovinskih prava) kojega su ostvarili u tuzemstvu.

Dohodak je razlika između ostvarenih primitaka i nastalih izdataka određenih Zakonom u svezi s nesamostalnim radom, samostalnom djelatnošću i davanjem na korištenje imovine i imovinskih prava. Dohodak od kapitala i od osiguranja utvrđuje se u visini stvarnih primitaka.

Način utvrđivanja porezne osnovice, porezne stope te obračun i uplata poreza na dohodak jednak je za tuzemne i inozemne porezne obveznike.

Radi daljnje izgradnje modernog, preglednog i usporedivog poreznog sustava, postavlja se zahtjev da se oporezivanje dohotka što više pojednostavni, prilagodi novim gospodarstvenim uvjetima u Republici Hrvatskoj te uvjetima globalizacije narodnih gospodarstava, pa hrvatski porezni sustav treba uskladiti s modernim poreznim zakonodavstvima zapadnoeuropskih zemalja.

Polazeći od tih opredjeljenja, a uzimajući u obzir potrebu što dosljednijeg poštivanja načela jednakosti i pravednosti pri oporezivanju, tako što oporezivanju treba biti podložna ukupna gospodarstvena snaga svakog poreznog obveznika mjerena širim obuhvatom primitaka koje ostvaruje s jedne strane, a poštujući pri tome u većoj mjeri i socijalnu sastavnicu ovoga poreza s druge strane, izrađen je Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak.

II. PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM

Ovim se zakonom uređuju sljedeća pitanja.

1. Povećanje osnovnog osobnog odbitka i u skladu s tim izmjene osobnog odbitka poreznih obveznika,

Povećava se osnovni osobni odbitak s 1.250,00 na 1.500,00 kuna mjesečno za sve porezne obveznike, a za umirovljenike do najviše 2.550,00 kuna mjesečno. Zbog navedenog bi se svim poreznim obveznicima neoporezivi dio dohotka u poreznom razdoblju povećao.

Zbog povećanja osnovnog osobnog odbitka, a i u odnosu na ostvarena primanja poreznih obveznika i stvarne troškove uzdržavanja, propisane su izmjene faktora osobnog odbitka za uzdržavane članove uže obitelji i djecu, na način da se osobni odbitak za svakog uzdržavanog člana uže obitelji poreznog obveznika utvrđuje primjenom faktora 0,4 na osnovni osobni odbitak od 1.500,00 kuna mjesečno, za prvo dijete faktora 0,42, drugo dijete faktora 0,59, treće dijete 0,84, četvrto dijete 1,17, peto dijete 1,59, šesto 2,09, sedmo 2,67, osmo 3,34, deveto 4,09, deseto 5,00, a za svako iduće dijete uvećanjem faktora za prethodno dijete za 1,0.

Osobni odbitak poreznih obveznika koji imaju prebivalište i borave na području posebne državne skrbi se tijekom poreznog razdoblja utvrđuje od osnovnog osobnog odbitka u iznosu 1.500,00 kuna mjesečno (18.000,00 kuna godišnje). Međutim, po isteku poreznog razdoblja će se po konačnom obračunu poreza na dohodak na temelju podnesene godišnje porezne prijave, tim poreznim obveznicima vratiti razlika više uplaćenog poreza tijekom razdoblja, s obzirom da će im se tada priznati i uvećani osnovni osobni odbitak od 3.750,00 kuna mjesečno (za područja 1. skupine), 3.000,00 kuna (za područja 2. skupine) odnosno 2.250,00 kuna (za područja 3. skupine). Ovo rješenje je predloženo radi ravnomjernijeg ostvarivanja prihoda od poreza na dohodak jedinica područne (regionalne) uprave i lokalne samouprave tijekom godine, čemu će pridonijeti i prijedlog da se prava na povrat više plaćenog poreza realiziraju u cijelosti na teret državnog proračuna. Ovo potonje bit će uređeno posebnim zakonom.

2. Porezna osnovica

Radi povećanja osnovnog osobnog odbitka i potrebe za što pravednijim poreznim opterećenjem poreznih obveznika te usklađivanjem sa zahtjevom da porezni obveznici porez plaćaju u skladu sa svojom gospodarstvenom snagom, izmijenjena je visina porezne osnovice za primjenu poreznih stopa. Porez na dohodak plaća se po stopi od 15% od porezne osnovice do visine umnoška faktora 2,0 i osnovnog osobnog odbitka, po stopi od 25% na razliku porezne osnovice između umnoška faktora 2,0 i umnoška

faktora 4,5 i osnovnog osobnog odbitka, po stopi od 35% na razliku porezne osnovice između umnoška faktora 4,5 i umnoška faktora 14,0 te po stopi 45% na porezne osnovice iznad umnoška faktora 14,0 i osnovnog osobnog odbitka iz članka 29. stavka 1. ovoga Zakona.

Porez po stopi od 15% plaćao bi se do mjesečne porezne osnovice u iznosu 3.000,00 kuna odnosno godišnje 36.000,00 kuna (umjesto dosadašnje porezne osnovice od 2.500,00 kuna mjesečno odnosno 30.000,00 kuna godišnje). Porez po stopi od 25% plaćao bi se na razliku porezne osnovice od idućih 3.750,00 kuna mjesečno odnosno 45.000,00 kuna godišnje (kao i do sada). Porez po stopi od 35% plaćao bi se na razliku porezne osnovice od idućih 14.250,00 mjesečno odnosno 171.000,00 godišnje (umjesto dosadašnjih iznad 6.250,00 kuna mjesečno odnosno iznad 75.000,00 kuna godišnje). Porez po stopi od 45% plaćao bi se na razliku porezne osnovice od iznad 21.000,00 mjesečno odnosno 252.000,00 godišnje.

Tako utvrđenim poreznim osnovicama postiglo bi se smanjenje poreznog opterećenja obveznika s prosječnim i primanjima ispod prosjeka, a povećao porezni teret poreznih obveznika s višim primanjima.

3. Povećanja osobnog odbitka (neoporeziva dio dohotka) za određene vrste osobnih izdataka poreznog obveznika i to u svezi sa zdravstvenom zaštitom te rješavanjem ili poboljšanjem stambenog statusa,

Propisano je i utvrđivanje osobnog odbitka kao neoporezivog dijela dohotka svakog poreznog obveznika i po osnovi izdataka za nabavu ortopedskih pomagala i zdravstvene usluge ako se isto ne financira iz osnovnog, dopunskog ili privatnog zdravstvenog osiguranja odnosno izdaci koji nisu pokriveni osnovnim, dopunskim ili privatnim zdravstvenim osiguranjem te ako nisu financirani iz sredstava dobivenih darovanja od drugih fizičkih i pravnih osoba. Osobni odbitak za ove namjene utvrđuje se najviše do 12.000,00 kuna godišnje

Nadalje, predlaže se i uvećanje osobnog odbitka za stvarno nastale izdatke u poreznom razdoblju na ime rješavanja stambenih potreba poreznih obveznika (kupnju ili izgradnju stana ili stambene kuće) odnosno poboljšanje uvjeta stanovanja (za investicijska održavanja na postojećem stambenom prostoru). Ako porezni obveznik ne zahtjeva priznavanje osobnog odbitka za stvarno izvršena ulaganja za te namjene predlaže se i mogućnost uvećanja osobnog odbitka za plaćene kamate po stambenim kreditima za iste namjene. Međutim, uvećanje osobnog odbitka po ovim osnovama moguće je samo do visine nastalih izdataka, a najviše do 12.000,00 kuna godišnje.

Obveznicima poreza na dohodak koji stanuju u unajmljenim stambenim prostorima, jer nisu riješili svoje stambeno pitanje, osim zaštićenih stanara, neoporezivi dio dohotka -osobni odbitak uvećava se za iznos u visini 50% slobodno ugovorene

najamnine plaćene najmodavcu, ali najviše do 12.000,00 kuna godišnje. Navedeno rješenje ima za cilj porezno rasteretiti porezne obveznike koji imaju neriješeno stambeno pitanje, a time i socijalni status, ali i tim putem utvrditi one fizičke osobe koje se bave djelatnošću iznajmljivanja, koju nisu prijavili poreznom tijelu, radi izbjegavanja plaćanja poreza.

4. Povećanja osobnog odbitka za darovanja dana do propisane visine osobama koje u Republici Hrvatskoj obavljaju određene djelatnosti,

Darovanja do propisane visine u kulturne, odgojno- obrazovne, znanstvene, zdravstvene, humanitarne, športske i vjerske svrhe dana udrugama i drugim osobama koje te djelatnosti obavljaju u skladu s posebnim propisima, ne smatraju izdacima, već dijelom osobnog odbitka poreznog obveznika, koji umanjuje poreznu osnovicu. Radi se o sustavnom rješenju, jer se izdacima pri ostvarivanju dohotka mogu smatrati samo oni koji služe za očuvanje, osiguranje ili ostvarivanje sadašnjih ili budućih primitaka, što nije slučaj i sa danim darovanjima za propisane svrhe i propisanim osobama, na temelju kojih se primici ne ostvaruju. Osim toga, prema sadašnjem rješenju moguće je da porezni obveznik po osnovi danih darovanja ostvari gubitak, a ubuduće bi dana darovanja bila porezno relevantna samo ako je porezni obveznik ostvario dohodak u iznosu dovoljnom za pokriće osobnog odbitka za egzistencijalni minimum, pokriće izdataka za liječenje i za stambene potrebe, a potom i za dana darovanja.

5. Proširenja porezne osnovice inozemnih poreznih obveznika po osnovi ostvarenog dohotka od kapitala i dohotka od osiguranja u Republici Hrvatskoj,

S obzirom da inozemni porezni obveznici porez na dohodak u Republici Hrvatskoj plaćaju iz dohotka kojeg ostvare u Republici Hrvatskoj, propisane su izmjene prema kojima se proširuje oporeziv dohodak tih obveznika i to, osim dohotka od nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti i imovine i imovinskih prava i na dohodak od kapitala te dohodak od osiguranja koje ostvare u tuzemstvu. Ovo stoga što je važećim Zakonom za tuzemne porezne obveznike od 1. siječnja 2001. godine proširen predmet oporezivanja i na spomenute oblike dohotka ostvarenih i u tuzemstvu i u inozemstvu, pa nema opravdanih razloga da se npr. dividenda koju ostvari tuzemni porezni obveznik u tuzemnom dioničkom društvu oporezuje, a isplata dividende od istog društva inozemnim poreznim obveznicima ne oporezuje. Time se u tom segmentu postiže usklađivanje poreznog sustava sa poreznim sustavima gospodarski razvijenih zemalja.

6. Proširuje se krug obveznika poreza na dohodak po osnovi obavljanja djelatnosti poljoprivrede i šumarstva.

Radi se o rješenju kojim se u porezni sustav uvodi određeni broj fizičkih osoba-poljoprivrednika, u konačnici s ciljem izjednačavanja uvjeta obavljanja te djelatnosti sa svim drugim djelatnostima. Naime, fizičke osobe koje obavljaju poljoprivrednu i šumarsku djelatnost, a nisu u sustavu poreza na dodanu vrijednost, ali ostvaruju poticajnih sredstava i subvencija iz proračuna postaju obveznicima poreza na dohodak u slučaju ostvarivanja poticajnih sredstava i subvencija iz proračuna, bez obzira na visinu ostvarenih ukupnih primitaka po toj osnovi. Ti porezni obveznici plaćali bi porez u paušalno utvrđenom iznosu.

7. Promjene načina oporezivanja dohotka od imovine,

Izmijenjen je i način oporezivanja dohotka od imovine kojega porezni obveznici ostvaruju iznajmljivanjem nekretnina (uključivo i stanove, sobe i postelje putnicima i turistima za koje je plaćena boravišna pristojba), pokretnina i od otuđenja nekretnina i imovinskih prava. Predujam poreza na dohodak će se utvrđivati od zakupnine odnosno najamnine, umanjene za 30 odnosno 50% priznatih izdataka, po stopi od 15%, bez prava na osobni odbitak poreznog obveznika. Utvrđeni i uplaćeni predujam poreza smatrat će se konačnim porezom, radi čega se za taj oblik dohotka godišnja porezna prijava neće moći podnositi.

8. Ustrojavanje evidencija o imovini

Radi pravilnog utvrđivanja obveze poreza na dohodak i drugih poreza, Porezna uprava dužna je ustrojiti evidencije o imovini poreznih obveznika na temelju podataka iz svojih evidencija, evidencija tijela državne uprave i evidencija jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i podataka iz drugih izvora. Dakle ovim rješenjem propisana su sa svrhom stvaranja pretpostavki za oporezivanja realnog dohotka te praćenja točnosti, pravilnosti i pravodobnosti podmićenja zakonskih obveza, a putem vrijednosti imovine, za čije stjecanje ne postoje legalni izvori ili čiji su izvori stjecanja sredstava ostvareni izbjegavanjem plaćanja zakonskih obveza.

9. Ostale predložene izmjene i dopune Zakona uvjetovane su naprijed navedenim izmjenama i dopunama.

III. OBJAŠNENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Članak 1.

Tom se odredbom dopunjuje odredba o utvrđivanju osnovice poreza na dohodak na način da je porezna osnovica tuzemnog poreznog obveznika ukupan iznos ostvarenog dohotka u tuzemstvu i inozemstvu, umanjen za iznos plaća novozaposlenih i

nagrada učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja i umanjen za preneseni gubitak te osobni odbitak poreznog obveznika.

Članak 2.

Tom se odredbom mijenja porezna osnovica za primjenu poreznih stopa, na način da se stopa od 15% primjenjuje od porezne osnovice do visine umnoška faktora 2,0 i osnovnog osobnog odbitka, po stopi od 25% na razliku porezne osnovice između umnoška faktora 2,0 i umnoška faktora 4,5 i osnovnog osobnog odbitka, po stopi od 35% na razliku porezne osnovice između umnoška faktora 4,5 i umnoška faktora 14,0 i osnovnog osobnog odbitka te po stopi 45% na poreznu osnovicu iznad umnoška faktora 14,0 i osnovnog osobnog odbitka iz članka 29. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 3.

Tim odredbama se propisuje da se dohotkom ne smatraju primici za koje fizičke osobe ne pružaju tržišne protuusluge i to primici ostvareni od darovanja pravnih i fizičkih osoba, a za rješavanje zdravstvenih potreba, ako se te potrebe ne financiraju iz osnovnog, dopunskog i privatnog zdravstvenog osiguranja i ako te izdatke snose same fizičke osobe. Propisano je terminološko usklađenje radi kojeg su premije osiguranja života izmijenjene u premije životnog osiguranja.

Članak 4.

Izmijenjene su i dopunjene odredbe o primicima od kojih se do propisanih iznosa porez na dohodak ne plaća. U tom smislu se porez na dohodak ne plaća na primitke do propisanih iznosa, a po osnovi službenih putovanja fizičkih osoba koje nisu zaposlenici ili ne obavljaju samostalnu djelatnost u neprofitnim organizacijama uz naknadu, a i na primitke do propisanih iznosa, po osnovi službenih putovanja fizičkih osoba izaslanih na rad u Republiku Hrvatsku u tuzemna društva, po nalogu inozemnog poslodavca.

Članak 5.

Brisane su odredbe o izdacima za dana darovanja za propisane svrhe i propisanim osobama, koji su umanjivali dohodak, a time i poreznu osnovicu. Povećana je visina porezno dopustivih izdataka sa 1.000,00 na 1.050,00 kuna mjesečno i to po osnovi uplaćenih premija osiguranja za životno osiguranje, dopunsko i privatno zdravstveno osiguranje i dobrovoljno mirovinsko osiguranje.

Članak 6.

Dopunjene su odredbe o oblicima dohotka koji se oporezuju tuzemnim i inozemnim poreznim obveznicima, na način da tuzemni porezni obveznici porez na dohodak plaćaju i od dohotka od osiguranja, a inozemni porezni obveznici od dohotka

od kapitala i dohotka od osiguranja, što su ga ostvarili u Republici Hrvatskoj od društva sa sjedištem odnosno fizičke osobe sa prebivalištem ili uobičajenim boravištem u tuzemstvu ili isplatom u tuzemstvu.

Članak 7.

Dopunjene su odredbe o primicima koji se ostvaruju po osnovi nesamostalnog rada i to s mirovinama koje se ostvaruju na temelju prijašnjih uplata obveznih doprinosa za mirovinsko osiguranje, koji su bili porezno priznati izdaci, a i s mirovinama koje isplaćuju osiguravatelji na temelju prijašnjih uplata poslodavaca za dokup dijela mirovine.

Članak 8.

Izmijenjene su odredbe o priznavanju izdataka pri utvrđivanju dohotka od nesamostalnog rada, na način da se doprinosi za obvezna osiguranja iz plaće više ne nabrajaju. U dijelu koji se odnosi na priznavanje izdataka pri utvrđivanju predujma poreza na dohodak iz ostvarenog dohotka od nesamostalnog rada, izmijenjene su odredbe prema kojima se izdacima smatraju i uplaćene premije životnog, dopunskog i privatnog i dobrovoljnog mirovinskog osiguranja, ako ih poslodavac obustavlja i uplaćuje pri obračunu i isplati dohotka od nesamostalnog rada.

Članak 9.

Tim se odredbama propisuje da su fizičke osobe obveznici poreza na dohodak po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti poljoprivrede i šumarstva ako za tu djelatnost ostvaruju poticajna sredstva i subvencije iz proračuna, bez obzira na visinu ostvarenih primitaka po toj osnovi odnosno bez obzira jesu li po toj osnovi obveznici poreza na dodanu vrijednost ili ne, a porez će im se utvrđivati u paušalnom iznosu.

Članak 10.

Tim se odredbama propisuje da se izdacima pri utvrđivanju dohotka od samostalne djelatnosti, pa i dohotka od druge samostalne djelatnosti, smatraju i uplaćeni doprinosi za obvezna osiguranja, u dijelu u kojem je to uređeno posebnim propisima.

Članak 11.

Dopunjene su odredbe o poslovnim knjigama i evidencijama koje su obvezni voditi obveznici poreza na dohodak koji trajno obavljaju samostalne djelatnosti i to sa obvezom vođenja knjige prometa.

Članak 12.

Dopunjene su odredbe prema kojima se dohotkom od kapitala odnosno dividendama i udjelima u dobiti na temelju udjela u kapitalu smatraju i izuzimanja fizičkih osoba koje obavljaju samostalne djelatnosti obrta, slobodnih zanimanja i poljoprivrede i šumarstva, a po kojim osnovama su obveznici poreza na dobit.

Članak 13.

Tim odredbama propisano je usklađenje Zakona s provedbenim propisom u dijelu koji se odnosi na utvrđivanje dohotka od osiguranja kojega fizičke osobe ostvaruju na temelju, u prethodnim razdobljima, porezno priznatih izdataka za premije životnog i dobrovoljnog mirovinskog osiguranja. Dohotkom od osiguranja smatraju se primici u visini uplaćenih premija osiguranja. Pri utvrđivanju toga dohotka ne priznaju se izdaci, a ni osobni odbitak poreznog obveznika. Uplaćene premije osiguranja iskazuju se s valutnom klauzulom i u trenutku isplate preračunavaju u kunsku protuvrijednost primjenom srednjeg tečaja Hrvatske narodne banke na dan isplate. Poslodavci, osiguravatelji i sami porezni obveznici dužni su za potrebe oporezivanja, voditi i dostavljati propisane evidencije i izvješća o uplaćenim porezno priznatim premijama osiguranja i isplaćenom dohotku od osiguranja.

Članak 14.

Izmijenjena je visina neoporezivog dijela dohotka - osnovnog osobnog odbitka sa 1.250,00 na 1.500,00 kuna mjesečno, a i visina osobnog odbitka na ostvarenoj mirovini sa najviše 2.500,00 na najviše 2.550,00 kuna mjesečno.

Izmijenjeni su i faktori osobnog odbitka za uzdržavane članove uže obitelji i djecu poreznog obveznika, pa iznose 0,4 za svakog uzdržavanog člana uže obitelji, za uzdržavano prvo dijete 0,42, 0,59 za drugo dijete, 0,84 za treće, 1,17 za četvrto, 1,59 za peto, 2,09 za šesto, 2,67 za sedmo, 3,34 za osmo, 4,09 za deveto, 5,0 za deseto dijete, a za svako iduće dijete faktor se uvećava za 1,0 u odnosu na faktor za prethodno dijete.

Izmijenjena je i visina dohotka i drugih primitaka, do koje se članovi uže obitelji i djeca koja ih ostvaruju mogu smatrati uzdržavani i to na 7.500,00 kuna godišnje.

Predloženim izmjenama uvećava se osobni odbitak poreznih obveznika za stvarno plaćene iznose za zdravstvene usluge i ortopedskih pomagala, ako ti troškovi nisu plaćeni iz osnovnog, dopunskog ili privatnog zdravstvenog osiguranja i ako nisu podmireni iz sredstava dobivenih donacija. Osobni odbitak (neoporezivi dio dohotka) priznaje se najviše do 12.000,00 kuna godišnje.

Porezni obveznici koji u poreznom razdoblju financiraju kupnju, gradnju ili investicijsko održavanje stambenih objekata, imaju mogućnost koristiti osobni odbitak od najviše 12.000,00 kuna godišnje, na ime stvarnih izdataka za te namjene ili pak na ime otplate kamata po anuitetima za stambene kredite.

Porezni obveznici koji nemaju riješeno stambeno pitanje mogu koristiti osobni odbitak u visini 50% plaćene najamnine za potrebe trajnog stanovanja, pod uvjetom da je najamnina slobodno ugovorena, najviše do 12.000,00 kuna godišnje.

Osobni odbitak može se utvrđivati i po osnovi darovanja za kulturne, odgojno-obrazovne, znanstvene, zdravstvene, humanitarne, športske i vjerske svrhe, dana pravnim i fizičkim osobama koje te djelatnosti obavljaju u skladu s posebnim propisima, a najviše do 2% primitaka od kojih se u prethodnoj godini utvrdio konačni porez na dohodak (iznimno i u većem iznosu).

Članak 15.

Tim odredbama propisana je primjena propisanih poreznih stopa na godišnju poreznu osnovicu te utvrđivanje godišnjeg poreza, od kojega se odbijaju tijekom poreznog razdoblja plaćeni predujmovi poreza na dohodak po svim osnovama.

Članak 16.

Tim odredbama su izvršena usklađenja o obveznom ili dobrovoljnom podnošenju godišnje porezne prijave, a s obzirom na konačno godišnje obračunavanje i plaćanje doprinosa za obvezna osiguranja propisana posebnim propisom te konačnim oporezivanjem na predujmu pojedinih oblika dohotka od imovine.

Članak 17.

Tim se odredbama utvrđuje, da će porezni obveznici koji obavljaju poljoprivrednu i šumarsku djelatnost, a nisu obveznici poreza na dodanu vrijednost, a ostvaruju poticaje i subvencije osim dohodovnih potpora plaćati paušalni porez na dohodak.

Članak 18.

Tim odredbama propisana je primjena propisanih poreznih stopa na poreznu osnovicu prilikom utvrđivanja predujma poreza na dohodak tijekom kalendarske godine i to iz dohotka od nesamostalnog rada, a radi izmijenjenih odredbi o utvrđivanju godišnje porezne osnovice.

Članak 19.

Predložena je dopuna u dijelu koji se odnosi na utvrđivanje predujma poreza na dohodak iz primitaka ostvarenih od drugih samostalnih djelatnosti. Tuzemnom poreznom obvezniku koji je taj dohodak ostvario neposredno iz inozemstva propisana je obveza da sam obračuna i uplati predujam poreza na dohodak, od ukupnog primitka (ovisno o obliku dohotka bez umanjenja za izdatke ili sa umanjenjem za paušalno priznate izdatke u visini 25 ili 40%), a po stopi od 35%. Za potrebe obračuna inozemni

dohodak treba preračunati u kunsku protuvrijednost primjenom srednjeg tečaja Hrvatske narodne banke na dan ostvarivanja dohotka.

Članak 20.

Dopunjene su odredbe o utvrđivanju predujma poreza na dohodak od imovine ostvarenog iznajmljivanjem nekretnina (uključivo i stanova, soba i postelja putnicima i turistima za koje je plaćena boravišna pristojba) i pokretnina, prema kojima se predujam utvrđuje od ukupne naknade, umanjene za priznate izdatke, primjenom stope od 15% i smatra se konačno utvrđenim porezom za porezno razdoblje, radi čega se porezna prijava po toj osnovi ne podnosi.

Članak 21.

Brisane su odredbe prema kojima se predujam poreza na dohodak pri isplati predujma dividendi i udjela u dobiti na temelju udjela u kapitalu, utvrđuje primjenom porezne stope od 35% odnosno predujam će se utvrđivati primjenom stope od 15%, na način kako je to propisano i za utvrđivanje predujma poreza pri konačnoj isplati dividendi i udjela u dobiti na temelju udjela u kapitalu.

Članak 22.

Predloženim dopunama detaljno se propisuje utvrđivanje predujma poreza na dohodak pri ostvarivanju dohotka od osiguranja, a što predstavlja usklađenje sa provedbenim propisom.

Članak 23.

Propisano brisanje dijela naslova ispred članka 39. Zakona potrebno je radi njegovog usklađenja sa sadržajem propisanih odredbi toga članka.

Članak 24.

Predloženim izmjenama usklađeni su iznosi osnovnog osobnog odbitka po osnovi prebivališta i boravljenja na područjima posebne državne skrbi 2. i 3. skupine tih područja, sa izmijenjenom visinom osnovnog osobnog odbitka za sve druge porezne obveznike. Brisane su i odredbe o pravu na uvećanje plaće fizičkim osobama zaposlenim u državnim tijelima i tijelima i službama jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave, javnim službama, zavodima, fondovima koji su zaposleni ili upućeni na rad na ta područja. Radi navedenog bi sve fizičke osobe, bez obzira gdje su zaposlene i na kojem području rade, imale pravo na uvećani osobni odbitak po osnovi prebivališta i stvarnog boravka na područjima posebne državne skrbi. Osim toga propisano je da porezni obveznici koji imaju prebivalište i borave na područjima posebne državne skrbi, mogu tijekom kalendarske godine kao poreznog razdoblja, koristiti osobni

odbitak od osnovice- osnovnog osobnog odbitka u mjesečnom iznosu 1.500,00 kuna, a u obračunu po podnesenoj godišnjoj poreznoj prijavi od uvećanog osnovnog osobnog odbitka u iznosu 3.750,00 (za područja 1. skupine) , 3.000,00 kuna (za područja 2. skupine) i 2.250,00 kuna (za područja 3. skupine), kada će im se i vratiti razlika više uplaćenog predujma poreza na dohodak.

Članak 25.

Detaljnije su propisane odredbe koje se odnose na obvezu poreznog tijela da prikuplja podatke potrebne za utvrđivanje poreza i uspoređuje prijavljeni ukupni dohodak s podacima o nabavi osobne imovine poreznih obveznika. Za te svrhe Porezna uprava je obvezna ustrojiti evidencije o imovini poreznih obveznika.

Članak 26.

Predloženim dopunama proširene su ovlasti ministra da posebno propiše oblik i sadržaj evidencija i izvješća o porezno priznatim premijama osiguranja, detaljnije odredbe o osobnom odbitku po osnovi izdataka za zdravstvene usluge i stambene potrebe poreznog obveznika i članova njegove obitelji, a i o načinu korištenja osobnog odbitka za porezne obveznike s prebivalištem i boravkom na područjima posebne državne skrbi.

Članak 27.

Tim odredbama propisano je da Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama, a primjenjuje se od 1. siječnja 2003. godine.

IV. PODACI O FINANCIJSKIM SREDSTVIMA POTREBNIM ZA PROVOĐENJA ZAKONA TE O NAČINU OSIGURANJA TIH SREDSTAVA

Za provedbu ovoga Zakona ne treba osigurati posebna sredstva u Državnom proračunu.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA

U Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak ugrađeno je više novih rješenja u odnosu na rješenja iz Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak. Razlog tomu jesu primjedbe i prijedlozi koje su uputila radna tijela Hrvatskog sabora, pojedina ministarstva, zavodi, strukovna udruženja i stručna javnost. Načelno, cilj predloženih rješenja je da se postupak oporezivanja u najvećoj mogućoj mjeri pojednostavi, određene kategorije

poreznih obveznika porezno rasterete i dade poticaj daljnjoj reformi mirovinskog i zdravstvenog sustava.

U nastavku se navode razlike između rješenja Konačnog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak u odnosu na rješenja iz Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak.

1. U članku 2. uvodi se nova stopa poreza na dohodak u visini od 45%, što je bio zahtjev odnosno prijedlog brojnih predlagatelja. U Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak ugrađene su odredbe prema kojima se porez na dohodak plaća se po stopi od 15% od porezne osnovice do visine umnoška faktora 2,0 i osnovnog osobnog odbitka, po stopi od 25% na razliku porezne osnovice između umnoška faktora 2,0 i umnoška faktora 4,5 i osnovnog osobnog odbitka, po stopi od 35% na razliku porezne osnovice između umnoška faktora 4,5 i umnoška faktora 14,0 i osnovnog osobnog odbitka te po stopi 45% na poreznu osnovicu iznad umnoška faktora 14,0 i osnovnog osobnog odbitka iz članka 29. stavka 1. ovoga Zakona. Nova stopa je 45% i plaća se na poreznu osnovicu iznad 21.000,00 kuna mjesečno odnosno 252.000,00 kuna godišnje.

2. U člancima 9. i 17. Konačnog prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak prihvaćeni su prijedlozi i ugrađene odredbe prema kojima će fizičke osobe koje obavljaju djelatnost poljoprivrede i šumarstva i za tu djelatnost ostvaruju poticajna sredstva i subvencije iz proračuna osim dohodovnih potpora plaćati porez na dohodak ali u paušalnom iznosu, što znači da nisu dužne voditi poslovne knjige.

3. Prihvaćen je prijedlog sudionika rasprave da se u članku 16. Konačnog prijedloga briše odredba prema kojoj su porezni obveznici dužni uz godišnju poreznu prijavu podnijeti iskaz nekretnina, pokretnina i drugih oblika imovine koju posjeduju sa stanjem na dan 31. prosinca poreznog razdoblja za koje se podnosi godišnja porezna prijava, ako je vrijednost te imovine u tom poreznom razdoblju uvećana za više od 75.000,00 kuna u odnosu na proteklo porezno razdoblje.

4. Također na prijedlog određenog broja sudionika rasprave u Konačni prijedlog nisu ugrađene odredbe iz Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak prema kojima su porezni obveznici bili obvezni dati Poreznoj upravi iskaz osobne nepokretne, pokretne i druge imovine u tuzemstvu i inozemstvu sa stanjem na dan 1. siječnja 2003. godine (imovinska kartica).

U Konačni prijedlog u članku 26. ugrađena je odredba prema kojoj je Porezna uprava, radi pravilnog i zakonitog oporezivanja obvezna ustrojiti evidencije o imovini poreznih obveznika na temelju podataka iz svojih evidencija, evidencija tijela državne uprave i evidencija jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

VI. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJI NISU PRIHVAĆENI TE RAZLOZI ZA TO

Primjedbe i prijedlozi na pojedine odredbe Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak koje nisu prihvaćene odnose se na:

1. Prijedlog povećanja osnovnog osobnog odbitka do razine minimalne plaće odnosno najniže osnovice za obračunavanje i plaćanje doprinosa u iznosu od 1.800,00 kuna nije prihvaćen zbog toga što se praktično na tu plaću uz predloženi osnovni osobni odbitak ne plaća porez na dohodak. Naime kada se ta plaća umanjuje za doprinose iz plaće ostaje dohodak koji je niži od predloženog osnovnog osobnog odbitka što znači da nema osnovica za oporezivanje odnosno ona je nula.

2. Prijedlozi za uvođenje odnosno propisivanje više poreznih stopa s većim rasponom (stope od 10-45%) djelomično je prihvaćen. Međutim, više poreznih stopa s većim rasponom u sadašnjem trenutku nije opravdana jer je stvarna razina plaća odnosno dohotka bitno utjecalo na državni proračun, a osobito na proračune jedinica lokalne samouprave i uprave na način da bi ostali bez većeg dijela svojih prihoda, s obzirom na činjenicu da se u pretežitom dijelu financiraju iz ovog poreznog oblika.

3. Također nije prihvaćen prijedlog da se fizičke osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost poljoprivrede i šumarstva, a nisu u sustavu poreza na dodanu vrijednost ali primaju poticaje i subvencije u cijelosti oslobode obveze plaćanja poreza na dohodak. Naime prihvaćen je prijedlog da se ti porezni obveznici paušalno oporezuju prema njihovim gospodarskim mogućnostima. Prijedlog nije prihvaćen i zbog temeljnog načela jednakosti i pravednosti prema kojem su svi građani obvezni sudjelovati u namirenju javni rashoda u skladu sa svojom gospodarskom snagom.